

Nardar BAYRAMLI

Xocavənd rayonunun Qarakənd kəndinin yaxınlığında baş vermiş faciədən 33 il ötür. Belə ki, 1991-ci il noyabrın 20-də həmin ərazidə Azərbaycanın dövlət adamlarının, deputatların, ziyalıların olduğu "Mi-8" hərbi helikopteri erməni hərbi birləşmələri tərəfindən vurulub.

Hərbi helikopterin terror hücumuna məruz qalması nəticəsində heyət üzvləri və sərnəşinlər, Azərbaycanın dövlət və hökumət nümayəndələri, Rusiya və Qazaxıstandan olan müşahidəçilər - dövlət

katibi Tofiq İsmayılov, baş prokuror İsmət Qayıbov, dövlət müşaviri Məhəmməd Əsədov, Baş nazirin müavini Zülfü Hacıyev, deputatlar Vaqif Cəfərov və Vəli Məmmədov, Prezidentin İcra Aparatının şöbə müdiri Osman Mirzəyev, nazir müavini Qurban Namazəliyev, o vaxt ki DQMV prokuroru İqor Plavski, DQMV Daxili İşlər İdarəsinin rəisi Vladimir Kovalyov, Dağlıq Qarabağ

üzrə milli təhlükəsizlik şöbəsinin rəisi Sergey İvanov, fəvqəladə vəziyyət rayonunun komendantı Nikolay Jinkin, Qazaxıstan daxili işlər nazirinin müavini Səlal Serikov, milis general-mayoru Mixail Lukaşov, polkovnik-leytenant Oleq Koçerev, dövlət katibinin köməkçisi Rafiq Məmmədov, telejurnalist Alı Mustafayev, Azərbaycan Televiziyasının işiqçısı Arif Hüseynzadə, videooperator Fəxrəddin Şahbazov, vertolyot heyətinin komandiri Vyacheslav Kotov, heyət üzvləri Gennadi Domov və Dmitri Yarovenko həlak olublar.

Qara qutunun lenti "ərimişdi" ...

Qarakənd faciəsindən 33 il ötür

33 il keçməsinə baxmayaraq, hadisə ilə bağlı bir sıra qaranlıq məqamlara bu günə qədər aydınlıq gətirilməyib. Məsələn, nə üçün bu qədər dövlət rəsmisi eyni zamanda bir helikopterə minib? Nə üçün

zəng vuraraq respublikanın Təhlükəsizlik Şurasının növbəti iclasını Dağlıq Qarabağda keçirməyi xahiş edir. Guya məqsəd Qarabağ ermənilərinin və Moskva nümayəndələrinin də bu iclasda iştirakı-

nı Azərbaycanın o vaxt ki rəhbəri Ayaz Mütəllibov təsdiqləyir. Sual doğuran əsas məsələ odur ki, dövlət xadimlərinin, hüquq-mühafizə orqanlarının nümayəndələrinin və ziyalıların olduğu helikopter uçuş zamanı mühafizə edilməyib.

Beləliklə, "Mi-8" hərbi helikopterinin erməni terrorçuları tərəfindən vurul-

Qüvvələri tərəfindən işğal olunması göstərilir. Bundan başqa, Xankəndidəki sovet qarnizonunun hərbi prokuroru, anası erməni olan İ.Lazukitin faciə ilə əlaqədar cinayət işi açır, amma cinayətin təsdiqlənməsi üçün əsas sübut olan helikopterin qara qutusunu da ələ keçirir. Qara qutu Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları-

na verilmir, istintaq məqsədilə Moskvaya aparıldığı bildirilir. Bir müddət sonra isə partlayış nəticəsində qara qutunun lentinin "əridiyi" açıqlanır. Bununla da daha bir erməni cinayətinin üstünün örtülməsinə cəhd edilir.

Lakin 44 günlük Vətən müharibəsi və ötən ilin sentyabrda keçirilən antiterror tədbirləri nəticəsində dövlətimiz öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin edərək tarixi ədaləti bərpa et-

döyüş zonasında mühafizə üçün onu hərbi helikopter müşayiət etməyib? Uçuşun dəqiq marşrutunu ermənilər haradan bildirdi?

O dövrdə ermənilər tərəfindən başlanmış Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar keçmiş SSRİ müstəvisində müəyyən addımlar atılırdı. Həmin addımlar guya problemi həll etmək üçün görün-tü yaratmaq məqsədi daşıyırdı. Faciəyə aparan yola gəlinə, 1991-ci il noyabrın 18-də keçmiş SSRİ prezidenti Mixail Qorbaçovun köməkçisi Kremləndən Bakıya

nın planlaşdırılması idi. Bu telefon zəngindən sonra Bakıda iclasda iştirak edəcək şəxslərin siyahısı tərtib edilir. Rəsmi Moskva həmin vaxt Azərbaycanda böyük nüfuza malik şəxslərin, o cümlədən dövlət katibi Tofiq İsmayılovun, baş prokuror İsmət Qayıbovun həmin siyahıda yer alması üçün xüsusilə israr edirdi. Siyahıya Viktor Polyoniçkonun başçılıq etməsi haqqında qərar qəbul olunsada, səfərə az müddət qalmış qərar dəyişir, Polyoniçkonun, güc nazirliklərindən seçilmiş şəxslərin adları siyahıdan çıxarılır. Yeni siyahı-

ması nəticədə helikopterdə olan 22 nəfərin hamısı həlak olur. Hadisə baş verdikdən sonra ilkin olaraq Rusiya və Ermənistan KİV-ləri helikopterin dumanlı hava şəraitində qayaya çırpılması barədə məlumat yaydı. Lakin sonradan onun ermənilər tərəfindən vurulması faktı təsdiqlənib. Faktla bağlı 21 noyabr 1991-ci ildə Hərbi Qarnizon Prokurorluğu tərəfindən cinayət işi açılır və istintaqın davam etdirilməsi üçün Respublika Prokurorluğuna verilir. Lakin sonradan cinayət işi üzrə istintaq dayandırılır. Səbəb kimi hadisənin baş verdiyi ərazinin Ermənistan Silahlı

Artıq ermənilər tərəfindən terror aktının törətdiyi Qarakənd kəndi də düşmən tapdağından azad edilib və Prezident İlham Əliyev ötən il oktyabrın 15-də Xocavənd rayonunda Azərbaycan Bayrağını ucaldı. Azərbaycan xalqına qarşına cinayətlər törətmiş canilərin bir qismi döyüş meydanında cəzasını aldı, bir qismi isə ədalət mühakiməsinə çıxarılacaq. Qarabağda üçrəngli bayrağımızın dalğalanması ilə bütün şəhidlərimizin, o cümlədən Qarakənd faciəsinin qurbanlarının ruhları şaddır.